

לְקַבֵּל, מִזֶּה הוֹסִיפוּ יִשְׂרָאֵל
חֲבִיבוֹת וְאוֹר יוֹתֵר פְּרָאוּי.

וְכִּי שִׁשְׁאֲלֶתָ עַל יְדֵי מִי הִתְגַּלְתָּ
אֲלֵיהֶם - (בא ראה) סוּד עֲלִיּוֹן הוּא,
וְהִתְגַּלְתָּ הַדְּבָר עַל יָדָךְ. הַתּוֹרָה
יֵצֵא מִסוּד עֲלִיּוֹן, שֶׁל רֵאשׁ (קדוש)
הַמַּלְאָךְ הַנְּסֻתָר. כְּשֶׁהִגִּיעָה לְזֵרוּעַ
שְׂמָאל (מימי), רָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּאוֹתָהּ זֵרוּעַ דָּם רַע
שֶׁמִּתְרַבֵּה מִשָּׁם. אָמַר, צְרִיף לְכַרֵּר
וּלְלַבֵּן זֵרוּעַ זֶה, וְאִם לֹא יִמָּדְךָ אוֹתוֹ
דָּם רַע, יִפְגַּם הַכֹּל. אָבֵל צְרִיף
לְכַרֵּר מִכָּאן כָּל פְּגָם.

מָה עֲשֵׂה? קָרָא לְסַמְא"ל, וּבֹא
לְפָנָיו, וְאָמַר לוֹ: הִתְרַצָּה תּוֹרָתִי.
אָמַר: מָה פְּתוּב בָּהּ? אָמַר לוֹ:
לֹא תִרְצַח. דְּלֵג הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמִקּוּם שְׂצָרִיף. אָמַר: חֵס וְשְׁלוֹם,
תּוֹרָה זוֹ שְׁלָךְ הִיא, וְשְׁלָךְ תִּהְיֶה.
לֹא רוֹצֵה תּוֹרָה זוֹ. שָׁב וְהִתְחַנֵּן
לְפָנָיו. אָמַר: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִם
אֶתָּה נוֹתֵן לִי אוֹתָהּ, כָּל שְׁלֹטוֹנֵי
עוֹבֵר, שֶׁהָרִי שְׁלֹטוֹנֵי עַל הָרֶג
הוּא, וּקְרִיבוֹת לֹא יִהְיוּ, וְשְׁלֹטוֹנֵי
עַל כּוֹכָב מְאָדִים. אִם כֵּן הַכֹּל
יִתְבַטֵּל מִן הָעוֹלָם.

רַבּוֹן הָעוֹלָם, קַח תּוֹרָתְךָ, וְלֹא
יִהְיֶה לִי חֵלֶק וְנַחֲלָה בָּהּ. אָבֵל אִם
נוֹחַ לְפָנֶיךָ, הָרִי עִם בְּנֵי יַעֲקֹב לָהֶם
רְאוּיָהּ. וְהוּא חָשַׁב שְׁלֹשׁוֹן הָרַע
אָמַר עֲלֵיהֶם. וְזָהוּ זֶרַח מִשְׁעִיר
לְמוֹ, מִשְׁעִיר מִמֶּשׁ יֵצֵא לְיִשְׂרָאֵל
אוֹר. אָמַר סַמְא"ל: וְדָאִי אִם בְּנֵי
יַעֲקֹב יִקְבְּלוּ אֶת זֶה, יַעֲבְרוּ מִן
הָעוֹלָם וְלֹא יִשְׁלְטוּ לְעוֹלָמִים. שָׁב
אֲלֵיו כַּמָּה פְּעָמִים וְאָמַר זֶה, וְאָמַר
לוֹ: אֶתָּה בְּכוֹר, וְלָךְ רְאוּיָהּ. אָמַר
לוֹ: הָרִי לוֹ בְּכוֹרָתִי, וְהָרִי מְכַרְתִּיהָ
לוֹ, וְאֲנִי הוֹדִיתִי.

יִשְׂרָאֵל מִהַר פְּאָרָן, מִמָּה דְאָמְרוּ בְּנֵי פְּאָרָן,
דְּלֹא בָּעוּ לְקַבֵּלָא, מִהֵאִי. אוֹסִיפוּ יִשְׂרָאֵל
חֲבִיבוֹ וְנִהְיֶירוּ יִתִּיר פְּדִיקָא יָאוּת.
וְכִּי דִשְׁאֲלֶתָ עַל יְדָא דְמֵאן אֲתַגְּלִי עֲלֵייהוּ. (תא
קדוש) רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ, וְאֲתַגְּלִי מְלָה עַל
יָדָךְ. אוֹרִייתָא נְפִיקַת מִרְזָא עֲלָאָה, דְרִישָׁא (ס"א
קדוש) דְמִלְכָא סְתִימָא, כַּד מְטָא לְגַבֵּי דְרוּעָא
שְׂמָאלָא, (ס"א וְיִנְא) חֵמָא קְדֻשָׁא בְרִיף הוּא
בְּהֵוּא דְרוּעָא, דְמָא בִישָׁא דְהוּוּ מִתְרַבֵּי
מִתְפָּן. אָמַר, אֲצֻטְרִיף לִי לְבַרְרָא וּלְלַבֵּן
דְרוּעָא דָא. וְאִי לֹא יִמְאִיף הֵהוּא דְמָא בִישָׁא,
יִפְגַּים כָּלָא. אָבֵל אֲצֻטְרִיף לְבַרְרָא מִהֵכָא כָּל
פְּגִימוּ.

מָה עֵבֵד. קָרָא לְסַמְא"ל, וְאֶתָּה קַמִּיָה, וְאָמַר
לִיָה תְבַעֵי אוֹרִייתָא דִילִי. אָמַר, מָה כְּתִיב
בָּהּ. אָמַר לִיָה, לֹא תִרְצַח. דְלִיג קְדֻשָׁא בְרִיף
הוּא לְאַתֵּר דְאֲצֻטְרִיף. אָמַר חֵס וְשְׁלוֹם,
אוֹרִייתָא דָא דִילָךְ הִיא, וְדִילָךְ יִהֵא, לֹא בְּעִינָא
אוֹרִייתָא דָא. אֶתִּיב וְאֲתַחֲנֵן קַמִּיָה, אָמַר
מְאִרִיָה דְעֵלְמָא, אִי אֶתָּה יְהִבָה לִי, כָּל שְׁלֹטוֹנֵי
דִילִי אֲתַעֲבֹר, דְהָא שְׁלֹטוֹנֵי דִילִי עַל קְטוּלָא
אִיהוּ, וּקְרִיבִין לֹא יִהוּן וְשְׁלֹטוֹנֵי דִילִי עַל כְּכַבָּא
דְמְאָדִים, אִי הָכִי כָלָא אֲתַבְטֵל מְעֵלְמָא.

מְאִרִיָה דְעֵלְמָא, טוּל אוֹרִייתָךְ, וְלֹא יִהֵא
חוּלְקָא וְאֲחֻסְנָא לִי בָהּ. אָבֵל אִי נִיחָא
קַמָּךְ, הָא עֲמָא בְנוּי דְיַעֲקֹב, לוֹן אֲתַחֲזִי. וְאִיהוּ
חָשִׁיב דְהָא דְלְטוּרָא אָמַר עֲלֵייהוּ. וְדָא הוּא
זֶרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ, מִשְׁעִיר מִמֶּשׁ נִפְקַ נְהוּרָא
לוֹן לְיִשְׂרָאֵל. אָמַר סַמְא"ל וְדָאִי, אִי בְנוּי
דְיַעֲקֹב יִקְבְּלוּן דָא, יִתַּעֲבְרוּן מְעֵלְמָא, וְלֹא
יִשְׁלְטוּן לְעֵלְמִין. אֶתִּיב לִיָה כַּמָּה זְמַנִּין, וְאָמַר דָא, וְאָמַר לִיָה אֲנָתָּה בּוּכְרָא,
וְלָךְ אֲתַחֲזִי. אָמַר לִיָה, הָא לִיָה בְכִירוּתָא דִילִי, וְהָא אֲזַדְבֵּן לִיָה, וְאֲנָא
אוֹדִיתִי.

אמר לו: הואיל ולא רצית שיהיה לך ביה חלק, תעבר ממה בפל. אמר: יפה. אמר לו: הואיל וכך, תן לי עצה איך אעשה שיקבלוה בני יעקב שאתה אומר. אמר לו: רבון העולם, צריך לשחד אותם. קח אור מאור חילות השמים ותן עליהם, ובזה יקבלוה, והרי שלי יהא בתחלה. הפשיט ממנו אור שפסה אותו, ונתן לו לתת להם לישראל, זהו שפתוב וזרח משעיר למו. משעיר ממש. זה סמא"ל, שפתוב (ויקרא טז) ונשא השעיר עליו. למו - לישראל.

בין שבער זה והעביר דם רע מזרוע שמאל, חזר לזרוע ימין (שמאל). ראה בו גם כן. אמר: כן גם צריך לנקות מדם רע זרוע זו. קרא לרה"ב, אמר לו: התרצה תורתך? אמר לו: מה פתוב ביה? דלג לו ואמר: לא תנאף. אמר: אוי אם ירשה זו יוריש לי הקדוש ברוך הוא, ירשה רעה שיעבר ממני כל שלטוני בה, שהרי ברכת המים נטלתי, ברכת דגי הים, שפתוב (בראשית א) פרו ורבו וגו', וכתוב (שם ז) והפריתי אתו והרביתי אתו וגו', וכתוב (שם טז) והוא יהיה פרא אדם.

התחיל להתחנן לפני רבוננו ואמר לו: רבון העולם, שני בנים יצאו מאברהם - הרי בני יצחק, תן להם, ולהם ראוייה. אמר לו: איני יכול, שאתה הבכור ולך ראוייה. התחיל להתחנן לפניו, ואמר: רבון העולם, בכורתי תהא שלו, ואור זה שירשתי על זה, קח ותן להם. וכך עשה. זהו שפתוב הופיע מהר פארן.

מה שונה שפסמא"ל פתוב וזרח, וברה"ב פתוב הופיע? אלא נטל באותו אור שהפשיט ממנו

אמר ליה הואיל ולא בעית למהוי לך ביה חולקא, אתעבר מנה בכלא. אמר יאות. אמר ליה, הואיל וכך, הב לי עיטא, איך אעביד דיקבלון לה בני דיעקב דאת אמר. אמר ליה מאריה דעלמא, אצטריך לשחדא לון, טול נהורא מנהירו דחילי שמיא, והב עלייהו, ובדא יקבלון לה, והא דילי יהא בקדמיתא. אפשיט מניה נהירו דחפיתא עליה, ויהב ליה, למיהב לון לישראל, הדא הוא דכתיב וזרח משעיר למו. משעיר ממש, דא סמא"ל. דכתיב (ויקרא טז) ונשא השעיר עליו. למו לישראל.

בין דביער דא, ואעבר דמא בישא מדרועא שמאלא, אהדר לדרועא ימינא (ס"א שמאלא) חמא ביה אוף הכי, אמר הכי נמי אצטריך לנקיטא, מדמא בישא, דרועא דא. קרא לרה"ב אמר ליה, תבעי את אורייתא דילי. אמר ליה, מה כתיב ביה. דליג ליה, ואמר לא תנאף. אמר ווי אי ירותא דא יחסין לי קדשא בריך הוא, ירותא בישא, דיתעבר ביה כל שלטני, דהא ברכתא דמיא נטילנא, ברכתא דנוגי ימא, דכתיב (בראשית א) פרו ורבו וגו'. וכתוב (בראשית ז) והפריתי אתו והרביתי אתו וגו'. וכתוב (בראשית יז) והוא יהיה פרא אדם.

שאר ליתחננא קמי מאריה, אמר ליה, מארי דעלמא, תרין בנין נפקנא מאברהם, הא בנוי דיצחק, הב לון, ולון אתחזי. אמר ליה, לא יכילנא, דאנת בוכרא, ולך אתחזי, שארי ליתחננא קמיה, ואמר מאריה דעלמא, בכירותא דילי יהא דיליה, והאי נהורא דאנא יריתנא על דא, טול והב לון, וכך עבד, הדא הוא דכתיב, (דברים לג) הופיע מהר פארן.

מאי שנא בסמא"ל פתוב וזרח, וברה"ב פתוב הופיע. אלא נטל בההוא

נהירו דאפשיט מניה סמא"ל, חרב וקטולא, לקטלא בדינא, ולקטלא כדקא יאות. הדא הוא דכתיב, (דברים לג) ואשר חרב גאותך. אף על גב דלא הוה דילך. ונטל בהווא ברכתא דאפשיט מניה רה"ב, זעיר, כמאן דאופע זעיר מברכתא דלהון, למעבד פריה ורביה. בגין פך הופיע מהר פארן, ולא פתיב וזרח. בין דנטל מתנן אלין לישראל, מאינון רברבנין שלטנין, אתא וקרא להו לכל (דף קצ"ג ע"א) רכבות קדש, דממנן על שאר עמין, ואתיבו ליה אוף הכי. ומפלהו קביל ונטיל מתנן, למיהב לון לישראל. לאסיא, דהוה ליה חד מאנא מליא מסמא דחיי, ונטיר ליה לבריה. בעא למיהב ליה לבריה, ההוא פליטון דסמא דחיי. אסיא הוה חפים, אמר עבדין בישין אית בביתי, אי נדעון דאנא יהיב לברי נבזבזא דא, יבאיש בעינייהו, ויבעון לקטלא ליה.

מה עבד. נטל זעיר מסמא דמותא, ושוי אפתחא דמאנא, קרא לעבדוי, אמר לון, אתון מהימנן קדמי, תבעון ליהווא סמא. אמרו נחמי מאי הוא. נטלו למטעם, עד לא ארחו, בעו למימת, אמרו בלביהו, אי האי סמא יהיב לבריה, ודאי ימות ואנן גירת לרבוננא. אמרו קמיה, מרנא, סמא דא לא אתחזי אלא לברך, והא אגרא דפולחננא שבקנא גבך, זיל והב ליה לשוחדא, דיקבל סמא דא.

כך קדשא בריך הוא, הוא אסיא חפים, ידע דאי יהיב אורייתא לישראל, עד לא אודע לון, בכל יומא הוה רדפין לון לישראל עלה, וקטלין לון. אבל עבד דא, ואינון יהבו ליה מתנן ונבזבזון, בגין דיקבלון לה. וכלהו קביל לון משה, למיהב להו

סמא"ל חרב ורג, להרג בדין ולהרג פראוי. זהו שכתוב (שם) ואשר חרב גאותך. אף על גב שלא הייתה שלך. ונטל אותה ברכה שהפשיט ממנו רה"ב קצת, כמו שהופיע קצת מברכתם לעשות פריה ורביה. בגלל כך הופיע מהר פארן, ולא כתוב וזרח.

בין שנטל מתנות אלו לישראל מאותם שליטים גדולים, בא וקרא לכל אותם רכבות קדש שממנים על שאר העמים, והשיבו לו גם כן, ומכלם קבל ונטל מתנות לתת להם לישראל. לרופא שהיה לו פלי אחד מלא סם חיים ושקרו לבנו. רצה לתת לבנו את אותו פלי שמן אפרסמון של סם חיים. הרופא היה חכם, אמר: עבדים רעים יש בביתי, אם ידעו שאני נותן לבני אוצר זה, ירע בעיניהם וירצו להרגו. מה עשה? לקח קצת סם המות ונתן על פתח הכלי, קרא לעבדיו ואמר להם: אתם נאמנים לפני, התרצו את אותו הסם? אמרו: נראה מה זה. טרם הריחו רצו למות. אמרו בלבם: אם סם זה יתן לבנו, ודאי ימות, ואנו גירש את אדוננו. אמרו לפניו: מורנו, סם זה לא ראוי אלא לבנך, והרי שכר עבודתנו השארנו אצלך, לך ותן לו לשחד שיקבל סם זה.

כך הקדוש ברוך הוא, הוא רופא חכם, ידע שאם יתן תורה לישראל טרם שיודיע להם, בכל יום היו רודפים את ישראל עליה והורגים אותם. אבל עשה את זה, והם נתנו לו מתנות ואוצרות פדי שיקבלוהו, וכלם קבלם משה לתתם לישראל. זהו שכתוב (תהלים סח) עלית למרום שכית שכי

מתנן ונבזבזון, בגין דיקבלון לה. וכלהו קביל לון משה, למיהב להו

וגו'. ומשום זה ירשו ישראל את התורה בלי ערעור וכלי קטרוג כלל. ברוך הוא, ברוך שמו לעולם ולעולמי עולמים.

בא וראה, עדים של בני ישראל אלו מתנות ואוצרות שקבלו, ומשום זה לא היה שולט עליהם המות ולא צד האחר. ולא די להם שלקחו התורה בלי ערעור כלל, אלא שקבלו אוצרות ומתנות מכלם. פיון שחטאו מה כתוב? (שמות לב) ויתנצלו בני ישראל את עדים. הם מתנות באדם. מה נשאר מהם? אותו שבי, שכתוב עלית למרום שבית שבי וגו'.

הוסיפו וחסאו, מה כתוב? (במדבר כא) וישמע הפנעני מלך ערד. וכתוב וילחם בישראל וישב ממנו שבי. (ועם כל זה) וכל זמן שישראל שבים לאביהם שבשמים, אותם אוצרות (הכל) חוזרים אליהם ומתכפסים בהם, ולעתיד לבא הכל יחזר, שכתוב (דברים ל) ושבי ה' אלהיך את שבותך וגו'. מפאן והלאה אמר דברך.

אמר רבי יוסי, (שופטים ה) ה' בצאתך משעיר בצעדה אדם ארץ רעשה. בשעה שהקדוש ברוך הוא שב משעיר, שלא קבלו את התורה, ארץ רעשה וגו'. מה הטעם רעשה? משום שרצתה לחזר לתהו ובהו, שפך התנה הקדוש ברוך הוא בעולם: אם יקבלו בני ישראל את התורה - מוטב, ואם לא - יחזר העולם לתהו ובהו. פיון שראתה הארץ שהרי הזמין הקדוש ברוך הוא לכל העמים לקבל התורה ולא קבלו, ומכל העמים לא נשארו אלא ישראל לבדם, חשבה הארץ שישראל לא יקבלו כמותם, ומשום זה ארץ

וכגין כף ארץ רעשה. פיון

לישראל, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים סח) עָלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִית שְׁבִי וְגו'. וּבְגִין כֶּף יִרְתוּ יִשְׂרָאֵל אֲרִיִּיתָא, בְּלֹא עֲרֵעוּרָא, וּבְלֹא קְטוּרָא כָּלִל. בְּרִיךְ הוּא, בְּרִיךְ שְׁמִיה, לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֵלְמֵיָא.

תא חזי, עדים דבני ישראל, אלין מתנן ונבזבזן דקבילו. וכגין כף, לא הוה שליט עלייהו מותא, ולא סטרא אחרא, ולא די לון די נטלו אורייתא בלא ערעורא כלל, אלא דקבילו נבזבזן ומתנן מפלהו. פיון דחטו מה כתיב, (שמות לב) ויתנצלו בני ישראל את עדים. אינון (תהלים סח) מתנות באדם. מה אשתאר מנהון. ההוא שבי, דכתיב עלית למרום שבית שבי וגו'.

אוספו וחסו, מה כתיב (במדבר כא) וישמע הפנעני מלך ערד. וכתוב וילחם בישראל וישב ממנו שבי (ועם כל זה) וכל זמן שישראל תבין לאבוהון דבשמאי, אינון נבזבזן (וכלא) יתהדר לגבייהו, ואתחפין ביה. ולזמנא דאתי, כלא יתהדר דכתיב, (דברים ל) ושבי ה' אלהיך את שבותך וגו'. מפאן ולהלאה אימא מילך.

אמר רבי יוסי, (שופטים ה) יי בצאתך משעיר בצעדה אדם ארץ רעשה. בשעתא דקודשא ברוך הוא תב משעיר, דלא קבילו אורייתא, ארץ רעשה וגו'. מאי טעמא רעשה. בגין דבעאת לאהדרא לתהו ובהו, דהכי אתני קדשא ברוך הוא בעלמא, אי יקבלון בני ישראל אורייתא, מוטב. ואם לאו, אהדר עלמא לתהו ובהו. פיון דחמאת ארעא, דהא אזמין קדשא ברוך הוא לכל עממא דיקבלו אורייתא, ולא קבילו. ומכל עממא לא אשתארו אלא ישראל בלחודדיהו, חשיבת ארעא, דישראל לא יקבלון כוותיהו,